

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

Кафедра теорії та історії соціології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Соціологія знання

для студентів

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність 054 «Соціологія»
освітній рівень бакалавр
освітня програма «Соціологія»
вид дисципліни вибіркова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	20__/20__
Семестр	8
Кількість кредитів ECTS	3
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладачі: Марина СОБОЛЕВСЬКА

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)
на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2024

Розробниця: Марина СОБОЛЕВСЬКА - д.соц.н., доц., доц. кафедри теорії та історії соціології

ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри теорії та історії соціології

(підпис) Судаков В.І.

Протокол № 4 від « 30.08. 2024 р.

Схвалено науково-методичною комісією факультету соціології

Протокол № 7 від « 31 жовтня 2024 р.

Голова науково-методичної комісії
(підпис) Тетяна ЧЕРВІНСЬКА

1. **Мета дисципліни** – ознайомити студентів зі змістом, структурою, понятійно-термінологічним апаратом та гносеологічними можливостями соціології знання, формування у них схильності до теоретизування, бажання займатися теоретичною роботою в галузі соціології.

2. **Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:**

1. *Знати основні етапи розвитку соціології, ключові напрямки сучасної соціологічної теорії.*
2. *Вміти працювати з науковою літературою та періоджерелами*
3. *Володіти понятійним апаратом сучасної соціологічної теорії*

3. **Анотація навчальної дисципліни:**

Професійна підготовка соціолога потребує знайомства студентів з особливим напрямком сучасних теоретичних досліджень, що охоплюються такою спеціальною дисципліною, як соціологія знання. В загальному плані остання є наукою про пізнання як соціокультурний процес, знання як інтелектуальний ресурс та види мислення, з допомогою яких цей ресурс продукується в тому чи іншому соціокультурному контексті. Предмет даної дисципліни становить особлива соціологічна наука – соціологія знання у тих формах, яких вона набула у процесі свого розвитку.

4. **Завдання (назвачальні цілі):** розкрити епістемологічну специфіку соціології знання як соціологічної дисципліни загальнотеоретичного рівня, схарактеризувати її концептуальні засади та основні проблеми.

Це спрямовано на формування компетентностей:

- Здатність оперувати базовим категоріально-понятійним апаратом соціології (СК01)
- Здатність до опанування та використання основних класичних та сучасних соціологічних теорій (СК02)

5. **Результати навчання за дисципліною:**

Код	Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікації; 4. автономність та відповідальність)	Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
	Результат навчання			
1.1	Базові поняття та визначення сучасних соціологічних теорій знання та пізнання	Лекція, практичне, самостійна робота	Аналіз та реферування періоджерел	15
1.2	Зміст основних підходів соціології знання, вчень та теорій провідних світових авторів	Лекція, практичне, самостійна робота	Аналіз та реферування періоджерел	15
2.1	Типологізувати знання, що їх вивчає соціологія знання, дати їм конкретні гносеолого-функціональні та структурні характеристики	Лекція, практичне, самостійна робота	Контрольна робота	20
2.2	Демонструвати зв'язок ідей і процесу пізнання з одного боку і соціальних процесів з іншого.	Лекція, практичне, самостійна робота	есе	50

6. **Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання**

Програмні результати навчання (назва)	Результати навчання дисципліни (код)			
	1.1	1.2	2.1	2.2
Використовувати понятійний апарат соціології в освітній, дослідницькій та інших сферах професійної діяльності (ПРН01)	+	+		
Розуміти історію розвитку соціології, її сучасні концепції та теорії, основні проблеми. (ПРН02)	+	+	+	+
Визначити теоретико-методологічні та концептуальні засади дослідження окремих галузей соціологічного знання (ПРН13)	+	+	+	

7. **Схема формування оцінки.**

7.1 **Форми оцінювання студентів:**

- **семестрове оцінювання:**

1. активна робота на практичних заняттях: РН1.1, РН1.2, РН2.1, РН2.2 – **40/28 балів**
2. виконання контрольних робіт: РН1.1, РН1.2, РН2.1, РН2.2, – **30/16 балів** (2 роботи по 15 максимальних або 8 мінімальних бали за кожну)
3. підготовка та написання есе: РН1.1, РН1.2, РН2.1, РН2.2 – **30/16 балів**.

- **підсумкове оцінювання** залік

7.2 **Організація оцінювання:**

1. робота на практичних заняттях: РН1.1, РН1.2, РН2.1, РН2.2 – протягом семестру
2. Контрольна робота 1 з теми 1-5, РН 1.2, РН 2.1 – після теми 5
3. Контрольна робота 2 з теми 6-10, РН 2.1, РН 2.2 – після теми 10
4. Есе РН 1.1, РН 1.2, РН 2.1, РН 2.2 – після теми 10

7.3 **Шкала відповідності оцінок**

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій та практичних занять

№ п/п	Номер і назва теми*	Кількість годин		
		лекції	практичні	Самостійна робота
1. Класичні концепції соціології знання.				
1	Соціологія знання як наука	2	2	4
2	Класична соціологічна теорія і соціологія знання (К.Маркс, Е.Дюркгейм, М.Вебер)	2	2	6
3	Соціологія знання К.Мангейма	2	2	4
4	Антропологічний підхід в соціології знання М.Шелера		2	4
5	Конструктивістський напрям у феноменологічній соціології знання (А.Шюц, П.Бергер, Т.Лукман)	2	2	6
	Контрольна робота №1	-	2	-
2. Сучасні концепції соціології знання				
6	Сильна програма в соціології знання Д.Блура	-	2	4
7	Виробництво знання і влада. Воля до знання в працях М.Фуко.	2	4	6
8	Практичний сенс і дискурсивне знання: Е.Гіденс і П.Бурдьо	2	4	6
9	Етнометодологія і нова теорія інформації.	2	2	4
10	Конструювання знання: лабораторний експеримент і виробництво фактів.	-	2	4
	Контрольна робота №2	-	2	-
	ВСЬОГО	22	28	48

Загальний обсяг 90 год., в тому числі:

Лекції – 14 год.

Практичні – 28 год.

Самостійна робота - 48 год.

9. Рекомендовані джерела

Основні:

- Berger P., Luckmann Th. The Social Construction of Reality. - New York: Doubleday, 1996.
- Bloor D. Knowledge and Social Imagery. 2 ed. Chicago and London: The University of Chicago Press, 1991. - P. 3-23.
- Durkheim E., Mauss M. Primitive Classification. Reprint. - London: Routledge, 1970.
- Mannheim K. The Problem of a Sociology of Knowledge. In Essays on the Sociology of Knowledge. 2000. – P. 134-90.
- Merton, Robert K. Social Theory and Social Structure. Glencoe, Ill.: Free Press, 1957.
- Parsons T. An Approach to the Sociology of Knowledge. Transactions of the Fourth World Congress of Sociology IV:25-49. Louvain: International Sociological Association, 1959.
- Scheler M. Problems of a Sociology of Knowledge. London: Routledge, 1980.

Додаткова:

- Bourdieu P. Social Space and Symbolic Power // Sociological Theory, 1989. - 7 (1): 14-25.
- Collins R. The Sociology of Philosophies. - Cambridge, MA: Harvard University Press, 1998.
- Latour B. Pandora's hope: essays on the reality of science studies. - Cambridge: Harvard University Press, 1999.
- Latour B., Woolgar S. Laboratory Life: the Construction of Scientific Facts. - Princeton, New Jersey: Princeton University Press, 1986.

- Law J. After Method: Mess in Social Science Research. - London: Routledge, 2004.
- McMullin. Ernan, ed. The Social Dimensions of Knowledge. South Bend, IN: Notre Dame University Press, 1992
- Merton Robert K. The Sociology of Science. Chicago: University of Chicago Press, 1973.
- McCarthy, E. Doyle. Knowledge as Culture: The New Sociology of Knowledge. - New York and London: Routledge, 1996.
- Stark Werner The Sociology of Knowledge. New Brunswick, N.J.: Transaction, 1991.
- Swidler Ann, Jorge Ardití. The New Sociology of Knowledge // Annual Review of Sociology, 1994. - №20 - P.305-332.